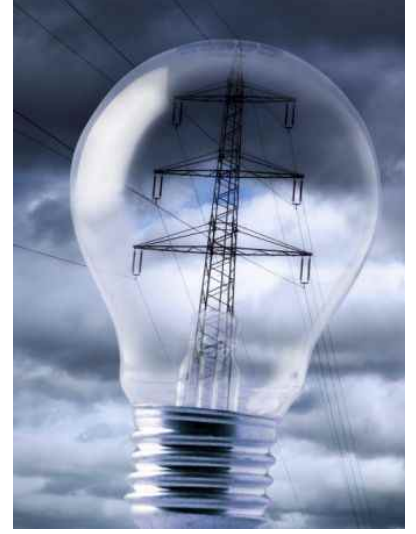

Zam Var Elektrik Yok

Dört yılı aşkın bir süredir elektriğe zam yapmamakla öğünen hükümet 1 Ocak 2008'den geçerli olmak üzere konutlara %19,5, sanayiye %14,5 oranında zam yaptı. Geçtiğimiz yıllar itibariyle OECD ülkeleri içinde sanayide kullanılan elektrik fiyatında en pahalı dördüncü ülke durumunda bulunan Türkiye artık sıralamada daha yukarı çıkıyor.

Birinci AKP hükümetinde sıkça enerji sektöründeki yüksek fiyatlardan ve alım garantilerinden yakınan ve yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri sözleşmelerini yeniden masaya yatırma açıklamasında bulunanlar, bu santrallerden pahalı elektrik alımını sürdürdüğü gibi dengeleme ve uzlaştırma sistemini 1 Ağustos 2006 tarihinden itibaren nakdi olarak uygulamaya başlayarak özel sektörün kamuya yüksek fiyatlı elektrik satışına olanak sağladı.

Yatırımsızlık nedeniyle elektrik enerjisi sıkıntısıyla karşı karşıya kalan ülkemizde şimdilerde yeniden pahalı elektrik alımına neden olacak sözleşmeler ve doğalgaz / ithal kömüre dayalı santraller gündemdedir.

Özel sektör 2006 yılında elektrik üretiminin %85'ini ithal kaynaklardan ve kamuya göre daha pahalı gerçekleştirilmiştir. Bu üretim kaynakları içinde özellikle hidrolik kaynakların yeterince yer almaması ya da şişirilmiş yapım bedelleri nedeniyle en iyi durumda özel sektör üretim maliyetleri kamu maliyetlerinin iki katı oranındadır. Asıl sorun, azalan kamu

üretimi sonrası elektrik kesintileri ile somutlanan şantaja hükümetin boyun eğerek DUY yönetmeliğini çıkarması ve serbest piyasa adı altında her türlü manipülasyona "açık bir pazar"da fiyatı belirlenmiş elektriği satın almak zorunda olmasıdır. Artan fiyatlarla elektrik alımı nedeniyle 1 Eylül 2006 tarihinde %24 ve 14 Aralık 2006 tarihinde %10 olmak üzere elektriğin toptan satış fiyatına iki kez zam yapan TETAŞ 1 Ocak 2008 tarihinden geçerli olmak üzere % 10,4 oranında yeni bir zam daha yapmıştır. Zamlı fiyatlardan elektrik almasına karşın bunu hükümetin isteğiyle fiyatlarına yansıtamayan TEDAŞ ise büyük bir borç sarmalı içine girmiş, borcun; faturalara ilave edilecek aydınlatma sabit bedeli ile azaltılması kurnazlığı ise kamuoyunda tepki görmüştür.

Aslında sonuç değişmemiştir. Elektrik pahalı üretildiği sürece bunun bedelinin bir kamu kurumundan borçla ya da kamudan zamlı tahsili konusunda bir fark yoktur. Madem ki dönüp dolaşıp elektriğe zam yapılacaktı neden TEDAŞ bu borç için havuzu olarak kullanıldı. Çünkü artık seçimler yapıldı ve artık "populist" değil gerçekçi olma zamanı yani IMF zamanıdır.

Elektrik zammının açıklandığı günlerde ise İzmir'de yoğun elektrik arıza ve kesintileri başladı. Özellikle hava sıcaklığının azalmasına paralel olarak artan ve halen süren bu kesintiler on yıla yakın bir geçmişin sorumsuzluğunu yansıtıyor. Kentin

büyümesi ve tüketimin artmasına karşın, planlama ve yatırım çalışmalarındaki eksiklik sonucu indirici trafo merkezleri ile besleme kabloları normal sıcaklık koşullarında bile nominal yüklerinde çalışmaktadır. Dağıtım trafo merkezleri sayısı ve alçak gerilim şebekeleri nitelik açısından uygun değildir.

Bu günlerde gündüz arızalarının giderilmesi saatleri bulmakta, gece arızaları ise sabaha bırakılmaktadır. Taşeron firmalar; değil elektrik şebekesini, trafo merkezlerinin yerini dahi öğrenememişlerdir. Nitelikli personel yerine tercih edilen bu yöntem yeni işletme kazalara gebedir. Yönetmelik bürokratik ispat yükümlülüğü nedeniyle işlevsizdir. Yine de aboneler alçak gerilim şebekelerinde 2007 yılı için 14, 2008 yılı için 13 saati aşan bildirimsiz kesintiler için GEDAŞ'a başvurmalı haklarını aramalıdır.

Bilinmelidir ki bir meta olarak ticari dolaşıma sokulmaya çalışılan elektrik kullanımı bir haktır. Bu hakkın meta olarak tanımlansa bile fiyatı konusunda seçeneği bulunmayan aboneler için bugün gerek kalitesi gerekse sürekliliği açısından elektrik bir "ayıplı mal" dır. Bu ayıpların giderilmesi için gerekenlerin yapılması ise görevlilerin sorumluluğudur.

Şubemizin 28 Aralık 2007 tarihli basın açıklamasının tam metnine <http://izmir.emo.org.tr> adresinde yer alan **Basın Açıklamaları** menüsünden ulaşabilirsiniz.